

Program badań archeologicznych o charakterze nadzoru na działkach nr ew. 42/1, 42/7, 42/4, 1, 14/4, 81/1, 81/2, 81/3, 31/2, 39, 41, 43/4, 24, 30, 44/1, 28/11, 91/1, 91/2, 87/7, 89, 37/7, 90, 86/10, 86/11, 86/12 w związku z rozdziałem sieci ogólnospławnej na sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z budową niezbędnych separatorów i przyłączy przy ul. Jacka i Agatki, Garbarskiej, Żółkiewskiego, Krótkiej, Krzyżowej, Rynek, Traugutta, Szczecińskiej oraz pl. Bohaterów w Człuchowie, pow. loco

1. Informacje wstępne:

Celem inwestycji planowanej przez **Gminę Miejską w Człuchowie** z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 1 77-300 Człuchów jest rozdział sieci ogólnospławnej na sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z budową niezbędnych separatorów i przyłączy. Inwestycja została podzielona na kilka etapów, z których dwa – Etap I oraz Etap II na podstawie postanowienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr ARD.5183.56.2016.PK z dnia 29 lutego 2016 r. należy objąć badaniami archeologicznymi o charakterze nadzoru.

Obszar inwestycji w znacznej części (ul. Żółkiewskiego, Rynek, pl. Bohaterów, Krótka i Krzyżowa) znajduje się w granicach średniowiecznego miasta lokacyjnego (stanowisko archeologiczne AZP 26-32/75). Dotychczasowe prace archeologiczne, prowadzone w 2005 roku na Rynku, w 2010 na działce przy ul. Krasickiego, na parceli przy ul. Żółkiewskiego oraz w kwartale ulic Krasickiego, Zamkowej, Żółkiewskiego i Kościelnej w 2013 roku wykazały, że obszar ten został zasiedlony już w XIV wieku, wraz z lokacją przeprowadzoną przez Zakon Krzyżacki i był intensywnie użytkowany już w czasach średniowiecznych. Dotychczas, ze względu na ograniczony zasięg podjętych w przeszłości prac oraz liczne, współczesne ingerencje w pierwotny układ nawarstwień nie pozwoliły jednak wnioskować na temat sposobu zagospodarowania całych kwartałów zabudowy lub poszczególnych parcel. Również dokładne granice lokacyjnego Człuchowa pozostają nierozstrzygniętym zagadnieniem badawczym, na co, poza wspomnianym już niewielkim zakresem prac archeologicznych, duży wpływ miało zniszczenie miasta w trakcie II Wojny Światowej, którego efektem jest wiele niezabudowanych działek.

W związku z planowanymi pracami należy się liczyć z możliwością natrafienia na nawarstwienia kulturowe i relikty architektury związane ze średniowieczną lokacją i

użytkowaniem tego terenu od połowy XIV wieku, aż do czasów współczesnych. Niestety, ze względu na zniszczenia wojenne oraz intensywne prace inwestycyjne, jakie miały miejsce na tym terenie po II Wojnie Światowej, zachodzi duże prawdopodobieństwo, że pierwotny układ nawarstwień zachował się jedynie fragmentarycznie.

Pozostała część prac (ul. Garbarska, Jacka i Agatki, Szczecińska oraz Traugutta) zostanie zrealizowana w części miasta która została zasiedlona w okresie nowożytnym, wraz z rozwojem Człuchowa w XIX wieku. Na tych odcinkach również prawdopodobne jest odnalezienie reliktyw architektury i nawarstwień kulturowych ze tego okresu.

2. Planowany zakres prac badawczych:

Prace ziemne związane z rozdziałem kanalizacji oraz budową przyłączy i separatorów zostaną przeprowadzone w pasie współczesnych ulic. Łączna długość planowanej sieci kanalizacyjnej wynosi około 1400 m.

Podstawowym celem prowadzonych badań archeologicznych będzie nadzorowanie przebiegu prac ziemnych, rozpoznanie i zadokumentowanie nawarstwień kulturowych i sporządzenie dokumentacji konserwatorsko-archeologicznej w obszarze prowadzonej inwestycji oraz zabezpieczenie odkrytych zabytków ruchomych. W przypadku odsłonięcia nawarstwień i obiektów o charakterze kulturowym zostaną podjęte prace ratownicze, po uprzednim uzgodnieniu ich zakresu z przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Rezultatem badań będzie dokumentacja archeologiczno-konserwatorska sporządzona zgodnie z obowiązującymi standardami badań i zapisami decyzji wydanej przez Pomorski Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, która przekazana zostanie w terminie określonym w zezwoleniu na prowadzenie badań archeologicznych.

Marek
Kamila W. Zawadzka